

הכטב"מ החדש של איראן

מתוך "שואה ומלחמה"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג בעלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרים. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרו. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד.

הכתב"מ החדש של איראן: מהפכה בטרור העולמי

גופו נפוח ולא הכי אסתטי, הוא לא מהיר או חזק מקודמיו, אך השאהד B136 החדש מגיע לטווח כל כך ארוך, שיאפשר לאיראן לגייס ג'יהאדיסטים מקצה אפריקה ועד אפגניסטן, להפציץ את פריז, וגם לעשות הרבה כסף בדרך. "הקברניט" מנתח איום לא שגרתי

ניצן סדן

שלום, כאן הקברניט; בפרוץ מלחמת עזה של 2023, כשעם ישראל נדבק למסכים בזעם ותדהמה, נדבקו גם גדולי שונאיו. פעילי טרור מכל העולם בלעו את הפוסטים ותיעודי הקטל, הריעו לחמאס וחיזבאללה, וליבם השחור בטח נחמץ כשראו את צה"ל מוחץ את אויביו. "יא אללה", בטח אמרו ג'יהאדיסטים מאפריקה עד מרכז אסיה בעודם לופתים את הרובים, "מה הייתי עושה לציונים הארורים האלה, אם רק הייתי יכול להגיע לשם". המצאה איראנית חדשה תאפשר להם להגיע - ולשנות לגמרי את פניהן של מלחמות הפרוקסי והטרור העולמי.

ההמצאה היא דגם מיוחד של כתב"מ מתאבד שנחשף לא מזמן. מדובר באיום שישראל מכירה היטב ולמרות ששיעור השיגורים לעורף ירד דרמטית מאז החליף חיזבאללה את דגלו הצהוב בלבן, עדיין מדובר בצרה שאין לנו פיתרון מוחלט עבורה. לכתב"מ החדש קוראים שאהד B136, והיום נכיר אותו ונבין מה כל כך מהפכני בו, ואיך נוכל להתמודד עם הסכנות שהוא מביא.

הכלי הזה נחשף ב-21 בספטמבר 2024, על משאית במצעד השנתי של צבא הרפובליקה האיסלאמית לציון מלחמת איראן-עיראק. הדבר שבלט בו ראשון הוא האסתטיקה: הנדסת

כטב"מים איראנית היא בדרך כלל מאוד נקיה ואלגנטית, בעוד כאן יש לנו משהו שנראה כאילו מטוס ג'מבו קיבל ימינה בטינדר מלווייתן בלוגה ואמר "וואלה, חיים פעם אחת". לכיעור הזה יש תכלית: השאהד B136 קיבל צורה מנופחת שכזו כדי להכיל הרבה דלק, כמות שתספיק לטווח של 4,000 ק"מ.

אם האיראנים לא בדו את הנתון הזה, מדובר בהישג טכנולוגי חסר תקדים - בעולם יש 41 משפחות של טילי שיוט, ורק בשתיים מהן תמצאו דגמים שטסים כל כך רחוק. וחשוב לזכור: כטב"מ שכזה הוא סיפור של עשרות אלפי דולרים, בעוד טילי שיוט ארוכי טווח עולים פי מאה.

לפני שנמשיך, אספר שמה שהוצג במצעד הוא ללא ספק מוקאפ; חלקו האחורי לא צבוע ומראה משהו שמזכיר יציקות פולימרים. אז איך אפשר לדעת שה-B136 באמת טס עד כדי כך רחוק? עיצובו בהחלט תומך בכך.

הוא קיבל זנב כפול בתצורת H, והמשטח הארוך בקצהו יושבים הסנפירים האנכיים מייצר עילוי שעוזר לכלי להישאר באוויר בפחות מאמץ של המנוע. לאיראנים כבר יש טכנולוגיה שמאפשרת לכטב"מ זול לטוס למרחק של 2,500 ק"מ, וכשמוסיפים גוף נפוח ומלא דלק, טווח של 4,000 ק"מ הוא בהחלט אפשרי. החזית הנפוחה שלו היא כנראה חלק מהעניין: זהו מאפיין של כטב"מים שנושאים אנטנה רב כיוונית, לצורכי תקשורת או סריקה - ויתכן שהשאהד B136 יקבל גם משימות כאלה - אך בתצורת נפץ סטנדרטית אינו מתקשר עם שום דבר; הוא פצצה מונחית GPS. כך תוכל החזית לאכלס מכשור מדידה וניווט, סוללות ואפילו את הפצצה - ולפנות את כל הגוף לדלק, דלק ודלק.

בואו נשווה את ה-B לקודמו, השאהד 136 הסטנדרטי שהיכה בהצלחה בערי אוקראינה, ופחות בהצלחה - כששיגרו אותו האיראנים לשטח ישראל.

הדגם הקודם נולד למתקפות נחיל כטב"מים, והוא מספיק כדי להשתגר מכוורות של חמש. הגודל של שני הכלים כמעט זהה, אם כי דגם B136 הרבה יותר רחב וגבוה, כך שפחות יתאים לכוורות, ויותר - לשיגור בזוגות ובודדים. יתכן שהבחירה הזו מראה על למידה איראנית, על גישה חדשה: המלחמה בישראל לימדה את האויב שלא צריך שמיים שחורים מכטב"מים מתאבדים כדי לשבש את השגרה שלנו, או לגרום נזקים גדולים. למעשה, כטב"מ אחד או שניים יבלטו הרבה פחות מלהקה של 200 מעופפים נועזים. אבל השאלה המעניינת כאן היא אחרת: למה האיראנים בכלל פיתחו דבר כזה? הרי כדי לאיים עלינו ועל הסעודים והמפרציות, לא צריך כטב"מ שיכול לטוס מצפון טהרן עד צפון פריז. ובואו נגיד שהמטרה כנראה אינה להרחיב את מעגל האיום לשם,

באירופה יושבים הרבה מלקוחות הנפט הכי טובים של הפרסים. בואו ננתח קצת: להערכתך, השאהד B136 נועד לספק לרפובליקה האיסלאמית שני דברים קריטיים, רחוקים שנות אור מזוטות כמו להפחיד יושבי פטיסריות ברובע סן ז'רמן.

הדבר הראשון הוא הרבה מאוד כסף, ובתזמון מאוד חשוב. זיכרו שכל נשק הוא מוצר, שהשוק רעב לכטב"מים זולים ואפקטיביים, ושבקטגוריה הזאת איראן היא בליגה משלה. במהלך מלחמת אוקראינה הוכחה היעילות של הכלים האלה, וכל העולם למד שהם מסוגלים לטפל ברוב המטרות המרוחקות שנשמרו עד אז רק לטילי שיוט וגיחות הפצצה מאוישות.

מסתבר שטיסן מגודל עם אנטנת GPS יכול לנטרל בקלות תחנת כוח, בית זיקוק, או לעשות דברים שבעבר מי חלם לבזבז עליהם נשק לטווח של אלפי ק"מ - למשל, להפחיד תל-אביבים באמצע הלילה.

השאהד B136 הוא קפיצת מדרגה ביכולות, שתקסום למדינות שרוצות לאיים על אויבים בזול - בדגש על מדינות גדולות במיוחד. להן יהיה קל יותר לשגר מעומק שטחן ולהסתכן פחות בתקיפות מנע שפוגעות במערכי ירי ובסיסים. אם שדות התעופה של מצרים היו יושבים 4,000 ק"מ מהגבול, מבצע מוקד היה נשאר עמוק במגירה.

לא חסרות בעולם מדינות מאוד גדולות, עם אויבים מגוונים שלא כבולות לארה"ב כספקית ציוד. אם השאהד החדש היה אייפון, יתכן שרוסיה, סין ואפילו הודו כבר היו יושבות באוהל מחוץ לכטב"מסטור. סביר להניח שזו הסיבה שהוצג השאהד B הוצג לראווה במצעד של ספטמבר; אם האויב תכנן להשתמש בו נגדנו, היה נותן לנו לפגוש אותו בשדה הקרב. מצד שני, השימוש במוקאפ יכול להעיד על כך שהכטב"מ עדיין בתנור, ולצוד את עיניהם של לקוחות פוטנציאליים. ואל תשכחו את הטיימינג: איראן נתונה לרוב החרמות שהצליח המערב להמציא (ולא פוגעים לו בהכנסות), תקועה במלחמה שמתקדמת רע מאוד וחושפת את חולשתה במזה"ת - וככל שתסגור לה עסקאות שיביאו מטבע זר מוקדם יותר, כך תשפר את מצבה בתקופה מאתגרת שהולכת רק להסתבך; 2024 היתה רעה לכולם.

הסיבה השניה לפיתוחו של השאהד B136 היא הרבה יותר מורכבת, שלא לומר דרמטית. להערכתך, הוא לא נבנה עם טווח של 4,000 ק"מ כדי להגיע למטרות רחוקות - אלא לחברים רחוקים. בטח שמתם לב שלשלטון בטהרן יש חתיכת משבר עם צבאות הפרוקסי שלה, וחלקם כבר נחבטים בשולי פח האשפה של ההיסטוריה: חיזבאללה כבר על בלוקים, חמאס - מתחת לבלוקים, המיליציות בעיראק נבהלו ויצאו לדוס עד יעבור זעם, ורק החות'ים מתימן יורים כאילו אין מחר.

למה איראן לא צפתה מראש מצב כזה? למה לא גייסה מראש עוד פרוקסיז? כי לוקיישן - כדי שגוף כזה יהיה רלוונטי לאינטרסים של טהרן ממקום מושבו, הוא צריך נשק שיכול להגיע אלינו ואל המפרציות. וזה בלאגן: כטב"מים טסים 2,000 עד 2,500 ק"מ, ומי שיושב רחוק יותר יצטרך טילי שיוט או טילים בליסטיים. ופה מדובר באמצעי לחימה סופר-מסובכים להפעלה, רגישים, שמצריכים הכשרות מורכבות ואל תשכחו: יקרים פי מאה מכטב"מ נפץ. ולא רק; גם לאיראן עצמה יש מעט מאוד טילים לטווח של יותר מ-2,000 ק"מ. והנה בא לו השאהד B136 ופתר את כל הבעיות הללו בקלות: זול לייצור, קל לטיפול וגם המחבל הכי טיפש בגלקסיה יכול ללמוד להפעיל אחד; מתדלקים, מפעילים סוללה, מדליקים מערכות, מזינים נ"צ ומשגרים בקליק אחד. וכפי שלצערי כולנו יודעים, לא חסרים בעולם מחבלים ששונאים אותנו: מיליציות חמושות באפגניסטן וטג'יקיסטן, באפריקה יש 26 מדינות שונות בהן פועלים ארגוני טרור - ועכשיו כולם רלוונטיים לתוכניות הפרוקסי. במקום לשבת ולהתמרמר מול הפיידים וערוצי הטלוויזיה, יקומו המחבלים בשמחה וששון ויקר ויקבלו ברצון כסף, כוח וכטב"מים מהדוד באיראן.

למעשה, בזכות הטווח של השאהד B136 יוכלו הפרוקסיז החדשים לצמצם מהותית את הסיכון שיקחו המחבלים, בהשוואה לסיכון שלקחו החות'ים, העיראקים והלבנונים: מה יעשו סעודיה וישראל, ישלחו מטוסי קרב לכל חור בסהרה? ועם רשת תומכים כה נרחבת, התארגנות של ברית ערבית-מערבית נגד איראן תהיה מסובכת ורגישה יותר, וחמינאי יוכל לנשום לרווחה כל הדרך להשלמת פרויקט הגרעין. כטב"מ שטס 4,000 ק"מ יכול להיות המפתח לגיוס צבאות פרוקסי בזול, נשק עיקרי למלחמות העתיד.

אז הבנו את האתגר שטמון בכטב"מ הזה - מה נוכל לעשות נגדו? קודם כל, להסתכל עליו בפרופורציות: הוא משייט במהירות של סביב 250 קמ"ש, אינו חמקן או בעל מערכות הטעיה מיוחדות, ובעצם מתנהג באוויר כמו כל כטב"מ אחר שאנחנו יודעים להפיל. ולכן, המענה ברמת המגע הוא שדרוג של תשתיות הגילוי, קיצור זמני התגובה של מערכות ככיפת ברזל, והעצמה מתמדת של המודיעין. רק כך נהיה מוכנים לאיומים המסובכים של המחר, לא משנה מאיזה מרחק יגיעו אלינו. שימרו על עצמכם, היו עירניים ובעזרת ה' ננצח.